СТАНОВИЩЕ
от проф. д-р Иван Тодоров Тодоров
научна специалност „Административно право и административен процес“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по научна специалност „Административно право и административен процес“ в Института за държавата и правото при БАН

Автор на дисертационния труд: **Надежда Петрова Славчева**

Тема на дисертационния труд: „Административноправен режим на трансграничната здравна помощ“

Становището е изготвено на основание на решение на Научно жури, определено със Заповед № РД-09-155/27.12.2019г. на директора на Института за държавата и правото при БАН.

Дисертационният труд, представен от Надежда Славчева, е адекватно структуриран в правно-логическа последователност от увод, четири глави, всяка от които съдържа отделни раздели, заключение и списък с използваната научна литература. Впечатление прави и точният правен език. Обемът е от 236 страници. При преглед на използваната литература проличава, че съдържащите се в библиографската справка литературни източници имат пряко отношение към темата на дисертацията. Видно от представения литературен обзор докторантката показва познаване на наличните изследвания в областта на достъпа на здравноосигурените лица до трансгранично здравно обслужване. Преобладава цитирана чуждестранна литература, но достиженията в тази област достигнати в българската доктрина също са отчетени, макар и малобройни.

Предметът на дисертационния труд се характеризира с подчертана актуалност. Темата за достъпа на българските здравноосигурени лица (и не само) до трансгранична здравна помощ и съответно поемането или възстановяването на разходите за получена такава винаги е била предизвикателство за административните органи, ангажирани с

обезпечаването на този процес. Независимо обаче от практическата важност на такъв тип научно изследване, не ми е известно до момента в българската доктрина да съществува подобно цялостно разглеждане на въпросите на трансграничното здравно обслужване и по-специално най-чувствителната част, а именно издаването на предварителното разрешение за лечение от страна на компетентния държавен орган.

Настоящото изследване прави сравнително изчерпателен анализ на административноправните аспекти при осъществяването на правото на достъп на здравноосигурените лица до здравно обслужване в държава-членка на ЕС и ЕИП. Авторът е ползвал като примери и опита на други държави като е предложил по-специално този на Испания.

Научните приноси на дисертацията могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Извеждане на обща характеристика на „правото на пациентите на достъп до трансгранично здравно обслужване“ и разгледания понятиен апарат, закрепен в нормативните актове на ЕС;
- Проследяване на историческото развитие на европейското и национално законодателство;
- Анализ на практиката на СЕС в сферата на трансгранчиното здравно обслужване и отражението и върху законодателствата на няколко държави-членки, вкл. и България;
- Изследване на въпросите за административноправния режим за достъп до лечение и съответно административноправния режим за възстановяване на разходите за лечение в друга държава-членка на ЕС по реда на Правилата за координация на системите за социална сигурност и на Директивата 2011/24/ЕС.
- Анализ на съдържанието на понятията за непланово и планово лечение, както и подробен анализ на института на „предварителното разрешение за лечение“;
- Глава четвърта относно Национална здравноосигурителна каса в светлината й на национална точка за контакт за целите на трансграничното здравно обслужване;

В своя дисертационен труд Надежда Славчева обширно засяга въпроса за важността на темата, ясно идентифицира проблемите и пропуските в нормативната уредба, освен на националната, а и на тази на ниво ЕС. Авторът прави анализ на законодателството, като правилно дефинира и обсъжда недостатъците и несъвършенствата му като отправя

полезни и интересни препоръки за усъвършенстване и промяна на законодателството, за което следва да бъде подкрепен.

Конкретните предложения de lege ferenda способстват за прецизиране на законодателството в сферата на здравеопазването с цел ефективност на защитата и елиминиране на вътрешните противоречия и несъвършенствата в уредбата.

Дисертантът е посочил шест публикации по темата на дисертационния труд. Една част от публикациите са направени в специализирани издания, вкл. и в официлното издание на Върховния административен съд. Получените научнопрактически резултати са представени на научни конференции, организирани от БАН, ПУ „Паисий Хилендарски", РУ „Ангел Кънчев".

Авторефератът е коректно изработен и отразява пълно и прецизно съдържанието на дисертационния труд.

В своята цялост дисертационният труд, представен от Надежда Славчева се отличава с високо ниво на познаване на материята, изразяващо се в умело боравене и добро познаване на приложимото европейско и национално законодателство, касаещо материята. Умело е използван и сравнително-правен анализ. Направени са ясни предложения за изменение на нормативната уредба;

Независимо от моята като цяло положителна оценка за научната продукция и дейността на докторантката, бих искал да отправя следните бележки и препоръки:

С цел изчерпателност по темата би било добре освен достъпа до лечение на лицата, да бъдат разгледани и административноправните въпроси по отношение на трансграничния достъп до лекарствени продукти, диетични храни и медицински изделия. Разбира се, тази бележка няма съществено значение и не намалява научно-приложната стойност на представената дисертация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Разглежданият научен труд категорично демонстрира, че дисертантът притежава теоретични знания в областта на публичноправните науки, както и задълбочено познаване на нормативната уредба и административноправния режим на достъп на пациентите до трансгранична здравна помощ.

Проучванията в труда, извеждането на научни изводи, аргументирането на поддържаните становища, изразяването на критично отношение по дадени въпроси и др. ясно показват, че кандидатката притежава способност за самостоятелни научни изследвания.

Цялостната оценка, която давам на кандидата, е определено положителна. Дисертационният труд умело и обосновано развива тема, която представлява сериозен и актуален интерес и би била от полза на много практикуващи юристи.

В заключение категорично считам, че дисертационният труд „Административноправен режим на трансграничната здрава помощ“ има съществени приноси. Ето защо, определено подкрепям присъждането на научната степен „доктор по право“ на Надежда Петрова Славчева – докторант в свободна форма на обучение в ИДП при БАН.

……..

проф. д-р Иван Тодоров